

Aabenraa Byhistoriske Forening

Ordinær generalforsamling, torsdag, dl. 14. april 2016

Formandens beretning.

Medlemsudvikling.

Som forening er vi afhængige af medlemmernes opbakning. Vi er glade for der har været en stor nettostigning i foreningens antal af ordinære medlemmer fra 398 ved årets begyndelse til 460 ved årets slutning. Herudover kommer alle foreningens virksomhedsstøttemedlemmer. Her er antallet i 2015 øget med 2 til 61 medlemmer. I alt havde foreningen ved årets udgang 521 medlemmer.

Til trods for en fin medlemsstigning vil vi bede Jer medlemmer om at hjælpe os med at blive endnu flere. Jeg tænker både på dem som en lokalhistorisk interesseret og eller interesseret i bevaring af vores historiske ejendomme og – bymiljøer.

Som interesseforening – specielt i bevaringsarbejdet – står vi stærkere med en stor medlemskreds.

Bevaringsfonden

Som jeg tidligere har nævnt har vi nu 61 virksomhedsstøttemedlemmer. Med deres støtte er der blevet muligt at tilbyde vore medlemmer i "gammel Aabenraa kommune", som ejer en bevaringsværdig eller fredet ejendom, en **gratis arkitekt Hjælp** på 4 timer. Beløb der ikke anvendes til arkitekt Hjælp anvendes til bevaringsarbejdet i almindelighed.

Aabenraa Sommer- og Vinterøl giver også et godt bidrag til bevaringsarbejde. Nettoindtægten herfra blev i 2015 ca. kr. 18.000.

Fonden har i 2015 udbetalt 1 lån på kr. 52.960 og bevilget to lån på hhv. kr. 130.000 og kr. 60.000, hvor arbejdet endnu ikke er afsluttet.

Selvom efterspørgslen efter arkitekt Hjælp og lån har været begrænset i løbet af året fornemmer vi en stigende interesse for disse tilbud. Vi har i de første 3 måneder af 2016 haft hele 5 forespørgsler om arkitekt Hjælp.

For hele tiden at have focus på hvad der rører sig på bevaringsområdet holder vi løbende erfamøder med vore samarbejdende arkitekter og kommunens bevaringsarkitekt Frederikke Winther. Vi satser på at holde 2 møder årligt.

For at komme endnu tættere på byens historiske bymiljøer støttes bevaringsfonden med 3 områderepræsentanter fra hhv. Skibbrogadeområdet, Slotsgadeområdet og Vægterpladsområdet

Det drejer sig om Leif Meyhoff fra Skibbrogadeområdet, Elise Marloth fra Slotsgadeområdet og Thorkild Fink fra Vægterpladsområdet. Medlemmer i de pågældende områder er velkomne til at kontakte deres områderepræsentanter med forhold omkring bevaringsarbejdet. I er

selvfølgelig også velkomne til at kontakte bevaringsfondens bestyrelse som udover mig består af Erik Dahlgren og Niels Junggren Have.

Bevaringsarbejdet har vi søgt at understøtte gennem et bevaringsmøde vi afholdt d. 3. februar i år på Folkehjem. I mødet deltog ca. 75 personer. Mødet blev indledt med et spændende foredrag af Kim Furdal om 300 års bygningskultur i Aabenraa. Herefter var der indlæg fra arkitekt Ole Weile om et eksempel på sælgerarkitekthjælp på en bevaringsværdig ejendom fra 1912 afgivet til salg. Her gennemgik han en forslag til en korrekt reovering af ejendommens vinduer og udvendige døre og af ejendommens facader. Udfra overslag på disse arbejder har kommunens bygningsbevaringsudvalg taget stilling til hvad der kunne forventes at opnå i støtte. I vores bevaringsfond har vi også taget stilling til størrelsen på det rentefrie lån vi kan yde. Efter aftale med ejendommens ejer havde Ole Weile også udarbejdet et forslag til en hensigtsmæssig indvendige modernisering af ejendommen. Også her havde han en overslagspris på udgiften herved. Med disse forslag vil en potentiel køber have bedre mulighed for at se hvilke muligheder der er i ejendommen, og hvad det totaløkonomien vil blive. Vort håb er at disse tiltag vil gøre det nemmere at sælge ejendommen. Endelig gennemgik Ole Weile et eksempel på en udvendig reovering af en nyanskaffet bevaringsværdig ejendom og en total indvendig modernisering af ejendommen. Til denne ejendom er der givet tilsagn på støtte fra bygningsbevaringsudvalget og tilsagn om rentefrit lån fra bevaringsfonden.

Det er tanken at præsentere disse muligheder for alle byens mæglere. Er der interesse herfra vil dette blive en stående mulighed som kan anvendes ved salg af bevaringsværdige ejendomme.

En rapport udarbejdet af konsulentfirmaet Incentive for Realdania viser det glædelige, at salgspriserne på bevaringsværdige huse er højere end på andre huse. Rapporten viser også at en købstad med et velbevaret historisk bymiljø også vil trække priserne på nybyggede huse op i området. Vi håber at vores politikere – der som en hovedmålsætning har at vi bliver flere indbyggere og der ellers kommer vækst - vil lægge mærke til dette, og vil være indstillet på at øge de økonomiske bevillinger til bevaringsområdet.

I løbet af sommeren har landsforeningen By & Land planlagt at starte en landsdækkende kampagne under mottoet: "Pas bedre på byerne". Den skal øge opmærksomheden på det vigtige i at passe på historiske bymiljøer. Endvidere er håbet at den øgede opmærksomhed vil få flere til at indmelde sig i de lokale bygningsbevaringsforeninger. Aabenraa blev fint placeret med 5 stjerner ud af 6 mulige. I Sønderjylland er kun Ribe og Haderslev bedre placeret. Målsætningen må være at vi kommer op på 6 stjerner.

Vi er allerede i gang med at planlægge næste års bygningsbevaringsmøde hvor temaet vil være kulturarvskommuneprojektet.

Fotografering af ca. 300 bevaringsværdige/fredede ejendomme i Aabenraa.

For at give ejerne af de bevaringsværdige bygninger og dem, der professionelt arbejder med emnet en hjælpende hånd, har Kulturstyrelsen og By og Land igangsat et projekt der er støttet af Realdania.

Aabenraa Byhistoriske Forening har sammen med Aabenraa Kommune udpeget ca. 300 ejendomme til fotografering. Dette store arbejde er varetaget af medlemmer af Aabenraa Fotoklub. Fotograferingen er afsluttet og fotoene er indlagt i en database. Fotoene er suppleret

med fotos Aabenraa kommune tidligere har taget og historiske fotos fra arkivet hos ISL. Materialet er indsendt til Land og By og herfra indlagt i en landsdækkende fotodatabase.

Denne database er tilgængelig for alle.

Ca. 100 af fotoene blev forstørret og indrammet til brug for en udstilling i Sønderjyllands Hallens foyer som en markering af afslutningen på fotoprojektet. Til en nærmere beskrivelse af fotoprojektet er der udarbejdet 7 store plancher. Udstillingen blev åbnet d. 6. oktober sammen med arkitekturens dag. Der var ca. 100 med til åbningen og åbningstalen blev holdt af borgmester Thomas Andresen. Endvidere holdt formanden for Landsforeningen for Bygnings- og landskabskulturvores landsforening – Peter Hee - et indlæg. Udstillingen kørte oktober måned ud.

Ved afslutningen af udstillingen havde vi 100 flotte fotos til overs. Vi besluttede at forsøge at sælge fotoene og donere salgsbeløbet til "et hjerte for alle". Der blev etableret en udstilling i en tom butik ved Storetorv og fotoene og plancherne kunne ses i den periode julehjerterbyen var åben. Salget blev varetaget af medlemmer fra bestyrelsen i weekenderne. Salget indbragte ca. kr. 10.500 til "et hjerte for alle". Ikke solgte fotos forsøges solgt i "et hjerte for alles" genbrugsbutik i Rådhusgade.

Den sidste aktivitet med fotoene var en udstilling på biblioteket fra d. 15. – 26. februar i år. Her kunne de 7 plancher ses og alle 300 ejendomsfotos, suppleret med ca. 70 historiske fotos ses i et nonstop fotopowerpointshow på bibliotekets storskærm. Torsdag d. 18. februar gentog Kim Furdal sit foredrag om 300 års bygningskultur i Aabenraa på biblioteket. Ca. 55 personer hørte foredraget.

Aabenraa deltager i kulturarvskommuneprojektet

Det glæder os at kommunen er kommet med i kulturarvskommuneprojektet. Projektet har til formål at sikre de bevaringsværdige bygninger i Aabenraa Midtby.

Projektet er delt op i 3 delprojekter:

1. vejledning og vedligehold
2. fortælling og formidling
3. bevaring, benyttelse og beskyttelse.

Fra bevaringsfonden indgår vi i en nedsat styregruppe. Kommunen er tovholder på projektet.

Kommunen har fået bevilget kr. 500.000 (- 17,5% fondsafgift) som kun kan gå til konsulenttydelser. Kommunen selv lægger kr. 300.000 i projektet i form af arbejds løn til tovholder.

Vi glæder os til at arbejde med projektet og se resultaterne herfra.

Foreningens program og aktiviteter siden sidste generalforsamling i april 2015

Året har været præget af mange aktiviteter.

Årets sommerøl 2015 blev præsenteret i Slotsmøllecafeen d. 1. april. Ca. 25 deltog.

I forbindelse med sidste års generalforsamling var der foredrag af Jørgen Witte om borgmester Bendix Schow som politimester og censor i Aabenraa i 1830erne. Der deltog 39 i generalforsamlingen.

Lørdag d. 30. maj var der arbejdsdag og forårsplantemarked ved Slotsvandmøllen. Frivillige fra haveforeningen gav vores lille have, inkl. bede en fin overhaling. Der var også rundvisninger i møllen og selvfølgelig plantesalg. Der var et fint besøg. Vi er glade for at arrangementet gentages i år.

Søndag d. 6. juni deltog 45 personer på en spændende heldagstur. Vi besøgte Fængslet, Horsens og Moesgaard Museum.

27. 8. og 3.9. var vi på interessante kirkegårdsvandinger på Aabenraa Kirkegaard under kyndig vejledning af Lars Henningsen. Der deltog 35 personer begge dage. Begge dage sluttede vi med kaffe og kage i Slotsmøllecafeen.

Årets vinterøl 2016 blev præsenteret på Michelsens gaard d. 6. november. 75 personer deltog i smagning. Øllen smagte fin, men kunne desværre ikke sælges, da den var for uklar.

Historisk aften med præsentation af Historier fra Bybakken 2015 samlede ca. 80 personer. Her var der foredrag ved Niels Holck om "Det danske sprog og sproget i Grænselandet" Der var endvidere beretning fra Søfartsmuseet. Museets venner var inviteret med til mødet.

Bestyrelsen har klargjort program for det kommende år. Vi har udsendt det sammen med indkaldelse til generalforsamling, ligesom I har fået det udleveret i dag. Vi håber på en god tilslutning til de kommende arrangementer. Bestyrelsen er altid glade for forslag til inspirerende foredrag og ture med historisk interesse.

Historier fra Bybakken

Historier fra Bybakken 2015 blev præsenteret på Historisk aften d. 18. nov. 2015. Dem der ikke hentede bogen denne aften skulle senere hente den på Museet. Vi er glade for at Museet vil påtage sig den opgave. Herved sparer foreningen på udgifter til porto og kuverter. I aften er der en sidste mulighed for at få udleveret årbogen. Alle medlemmer bosiddende udenfor Aabenraa kommune har fået tilsendt bogen.

Der har været afholdt møde i redaktionen for 2016 udgaven, som forventes klar til udlevering på Historisk aften d. 23. november 2016. Som vi har skrevet til alle vore medlemmer, vil redaktionsudvalget gerne have forslag til fremtidige artikler.

Jeg vil gerne takke redaktionsudvalget som består af Mikkel Leth Jespersen, Jørgen Witte, Immo Doege, Orla Jensen og Carlo Daus Petersen.

Aabenraa Museum og museets venner

Vi er glade for samarbejdet med Aabenraa Museum som bl.a. medfører at alle medlemmer gratis har adgang til museet. Alle vore medlemmer med mailadresse modtager endvidere museets nyhedsbreve og

invitationer til relevante foredrag. Museets årsprogram ligger som et link på vores hjemmeside. Aftalen om udlevering af årbøger er også en stor hjælp.

Museets venner har vi også et fint samarbejde med. Vi arrangerer sammen en årlig udflugt, ligesom vi inviterer dem med til smagning af Aabenraa øl og til Historisk Aften.

Slotsmøllen

Møllen har som sædvanligt haft cafesøndage fra midt i maj til midt i september og julestuer i november. Der har også i 2015 været en del udlejninger. Cafeen er kun mulig at drive med det gode resultat den giver, fordi der er 15 frivillige damer, som på skift passer den og bager til den. Aktiviteterne i møllen indbragte ca. kr. 25.000, et meget vigtigt bidrag til drift og vedligeholdelse. Jeg vil rette en stor tak til denne gruppe med Astrid Meier i spidsen.

Vi søger nye frivillige til at passe cafeen.

Vi har endvidere et hold frivillige som hjælper med vedligeholdelse af møllen. Også her søger vi flere hjælpere.

Vi vil fortsat gerne male vores eget mel på møllen. Omlægningen af Mølleåen har medført at vi ikke har vand nok til at drive vandmøllen. Vi venter fortsat på en løsning fra kommunen, således at vi igen har vand nok til melproduktion. Vil vi gerne have flere turister, er en vandmølle i drift en god ting.

Slotsmøllen, som er byens næstældste bygning, er et besøg værd og en af Aabenraas turistattraktioner.

Aabenraa Øl 2015

I 2015 blev der brygget både en sommerøl og en vinterøl. Vinterøllen kunne desværre ikke sælges, da der var for mange uklarheder i den.

Det er vores forenings medlemmer og kunderne hos Carstensen's Tehandel, der har valgt hvilken øl der skal brygges. Der var inviteret til smagning af 3 forskellige øl. Den øl som fik flest stemmer blev valgt. Smagningerne har været velbesøgte.

Aabenraa vinterøl blev som sædvanligt præsenteret på Michelsens Gård. Her var der smagning og salg til medlemmerne. Som sædvanlig var der pyntet fint op og øllen kunne nydes med dejlige fedtemadder. Tak til Tove Rasmussen og hendes frivillige hold fra museet.

Aabenraa sommerøl blev præsenteret i Slotsmøllecafeen også suppleret med dejlige fedtemadder.

Vores øl sælges i specialbutikker og restaurationer i Aabenraa og Omegn. Vi er glade for den positive modtagelse vi altid får.

Vi er glade for at Carstensen's Tehandel står for fakturering og evt. ekstralevering af øl. De står endvidere ølsmagningerne med hjælp fra ølgruppen.

Øllen faldt godt i smag og blev udsolgt. Overskuddet til bevaringsarbejdet blev ca. kr. 18.000.

Andre historiske aktiviteter.

Foreningen står som ejere af Auroras kanoner. Gennemførelse af kanonaktiveter varetages af Auroras kanonlaug. Lauget har ved mange lejligheder været ude at salutere.

Anlæggelse af "Søndre Kanonbatteri" trækker ud skrev jeg i sidste års beretning. Vi er meget forundrede over at der stadig ikke er endelig afklaring. Det er tanken, at der skal placeres 4 store 18 pounds kanoner i anlægget. Tegningerne af det oprindelige batteri er fundet, og de følges delvis ved anlæggelsen. Den første af kanonerne står ved museet. Vi har lovet at stå som ejere af disse 4 kanoner, ligesom vi vil være behjælpelige med at søge om midler til køb af de manglende 3 kanoner. Vi har tilsagn til en del af finansieringen, men kommer til skulle finde væsentligt flere midler. Vi modtager gerne ideer til fonde og virksomheder, som vi kan kontakte om støtte. Der etableres et frivilligt korps til at stå for saluttering fra kanonerne.

Hjemmesiden m.m.

Alt om vilkår for lån i og gratis arkitekthjælp fra Bevaringsfonden er beskrevet, ligesom foreningens mange støtte-medlemmer kan ses. Ligesom disse medlemmer støtter bevaringsarbejdet, skal vi også opfordre vores medlemmer til at støtte disse virksomheder.

Vi har stadig et antal medlemmer som vi ikke har mailadresser fra. I takt med at flere får egen mailadresse, beder vi om denne indsendes til vores sekretær Orla Jensen. Herved vil foreningens udgifter til porto blive yderligere reduceret. Til Jer som fortsat skal have materiale med brev, har vi ændret til at I 2 gange årligt får tilsendt, nemlig til generalforsamlingen, hvor I også får tilsendt programmet for hele året, og til historisk aften i efteråret, hvor der også sker udlevering af Historier fra Galgebakken. I bedes gemme programmet. Ønsker I at deltage i vores arrangementer, bedes I senest en uge før kontakte vores sekretær pr. telefon.

Foreningen er også med på facebook. Jeg skal hermed opfordre alle, der er facebookbrugere til at følge vores hjemmeside. Indholdet må gerne deles med andre og vi ser også gerne i liker det i synes om.

Jeg vil slutte min beretning med at takke alle vores samarbejdspartnere for et godt samarbejde. Endelig en stor tak til bestyrelsen for en stor indsats og et godt samarbejde.